

ĐI TÌM MÔI TRƯỜNG DIỄN XUỐNG CỦA NGHỆ THUẬT HÁT XẨM TRONG ĐỜI SỐNG ĐƯƠNG ĐẠI

ThS. Phan Mạnh Dương

Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam

Trong vài thập niên gần đây, đời sống kinh tế, xã hội Việt Nam đã có nhiều biến đổi, nhu cầu hưởng thụ văn hóa của người dân ngày càng phong phú hơn, các hình thức giải trí hiện đại như phim ảnh, Internet, Facebook, Zalo, Youtube.v.v... được sử dụng phổ biến. Tuy nhiên, không còn nhiều người tìm đến nghệ thuật âm nhạc cổ truyền, cũng như tìm đến nghệ thuật Hát Xẩm, dù chỉ để giải trí. Bối cảnh và môi trường diễn xướng của nghệ thuật Hát Xẩm ngày nay đã thay đổi, kéo theo đó là số lượng nghệ nhân suy giảm. Nghệ thuật Hát Xẩm đã và đang đứng trước những nguy cơ mai một do không còn môi trường diễn xướng và không “cạnh tranh” được với các hình thức nghệ thuật giải trí trên các phương tiện truyền thông vừa hiện đại vừa có nhiều nội dung hấp dẫn.

Bằng phương pháp nghiên cứu văn hóa học và phân tích tổng hợp tài liệu, bài viết nhận diện sự thay đổi của môi trường diễn xướng và thực hành Hát Xẩm, để tìm ra những biện pháp bảo tồn và phát huy nghệ thuật Hát Xẩm trong bối cảnh hiện nay. Để bảo tồn được nghệ thuật Hát Xẩm, cần chấp nhận sự thay đổi do thay đổi môi trường diễn xướng, thực hành nhưng không đồng nghĩa với việc làm méo mó nội dung, cấu trúc âm nhạc cùng lề lối, làn điệu của nghệ thuật Hát xẩm.

Từ khóa: bảo tồn, đời sống đương đại, Hát Xẩm, môi trường diễn xướng, phát huy, thay đổi.